

Voorzitter: J. van Hoorn (GroenLinks)

Namens de raad: J. Jones (GroenLinks), I. Huitema (PvdA), M. Martinez Doubiani (D66), J. Bosma (PvdD), Y. Menger (Stadspartij 100%), W. Koks (SP), E. J. Vaes (VVD), M. Goodijk (S&S), P. Rebergen (CU), E. Armut (CDA), E. Bernabela (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Nieuwkomers

00:14:38

Voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief opvang nieuwkomers. Het is de bedoeling dat u meningsvormend uw visie op deze brief en aangelegenheden gaat geven. Dus ook het verzoek om technische vragen vooraf te stellen en ik ga ervan uit dat u dat allen heeft gedaan. Het eerste deel van deze sessie is openbaar en daarin kunt u uw opvattingen delen. Daarnaast zal er in een besloten sessie worden doorgepraat over de toekomst van opvang van nieuwkomers. We hebben in totaal anderhalf uur voor deze sessie, en ik stel voor dat we het als volgt doen: dat we het openbare meningsvormende deel in een uur doen, dus dat houdt in dat u allen drie minuten spreektijd heeft, exclusief interrupties, en dat we daarna nog een half uur overhouden voor het besloten deel van deze sessie. Gaat u daarmee akkoord? Zijn er vragen over? Ik hoor geen onwelgevalligheden, dus dan ga ik ervan uit dat iedereen akkoord is. We hebben ook geen insprekers vandaag op dit onderwerp, dus het woord is gelijk aan uw raad. Mevrouw, was dat al voor het woord? Zover zijn we nog niet, maar goed dat u zo bij de les bent. We hebben geen insprekers op dit onderwerp, dus het woord is gelijk aan de raad, zoals ik zojuist zei. Wie van de aanwezige fracties mag ik als eerste het woord geven om hun visie met ons te delen? Dat heb ik van tevoren beloofd, dus geef ik allereerst het woord aan mevrouw Huitema en dan kom ik daarna bij de overige sprekers. Mevrouw Huitema, PvdA.

00:16:16

mevrouw Huitema (PvdA): Dank je wel. Een versoberde opvang voor alle mensen die asiel aanvragen is het huidige asielbeleid van de overheid. Een manier van opvang die resulteert in crisissituaties. Een situatie waarmee we een primeur hadden in Ter Apel. Artsen zonder Grenzen verleende afgelopen zomer voor het eerst noodhulp aan Nederland. Van oorlogschirurgie in Jemen en het bestrijden van tuberculose in Afghanistan, naar noodhulp verlenen op een plek hier maar 50 minuten vandaan. Noodhulp die voor een baby niet op tijd kwam. Onlangs was ik op een crisis-noodopvanglocatie op het Damsterdiep. Daar zag ik heel even het reilen en zeilen van zo'n noodopvanglocatie. Nee, noodopvangen zijn niet ideaal, maar dat de gemeente Groningen is ingesprongen op het moment dat Ter Apel het niet aankon maakt mij echt trots op deze gemeente. Een gemeente die zich inzet voor alle mensen. Dit blijkt namelijk helemaal niet te gelden voor andere gemeentes. Niemand wilde noodhulp verlenen en lieten mensen liever verpieteren in harde weersomstandigheden. Er is zelfs een wet voor nodig, de Spreidingswet, om voor een betere verdeling over alle gemeentes te zorgen. Een wet die gemeentes kan dwingen om mensen op te vangen. Nu vragen die gemeentes zich af: hoeveel moeten wij dan opvangen? Ik maak mij echt kwaad dat dat de vraag is die wordt gesteld. De vraag had moeten zijn: hebben alle mensen een dak

boven hun hoofd? Krijgt iedereen genoeg te eten? Kunnen we helpen om ervoor te zorgen dat ieder mens wordt voorzien van bed, bad en brood? Daarom nogmaals, ik ben trots op onze gemeente die haar verantwoordelijkheid nam, neemt en zal nemen.

00:17:54

mevrouw Huitema (PvdA): Instanties binnen deze gemeente zitten ver over de grenzen van de capaciteit. Ik kan alleen maar respect hebben voor de manier waarop al die medewerkers, ondanks het gebrek aan capaciteit, daar keihard hun best op doen. Ze zorgen er onder andere voor dat alle kinderen fietsen hebben om naar school te gaan en, ondanks alle praktische bezwaren, ze hebben iedereen voorzien van kacheltjes om deze koude dagen door te komen. De dagen doorkomen is het enige wat de volwassenen hebben. Mensen komen uit oorlogssituaties met trauma's en wij kunnen hier geen dagbesteding bieden, waardoor ze de hele dag tussen vier muren zitten met hun eigen gedachtes. Wat zou het toch mooi zijn dat wanneer alle kindjes naar school gaan, de volwassenen ook iets te doen hebben, bijvoorbeeld Nederlandse taalles. Ik zou graag van de wethouder willen horen of wij iets van een dagbesteding kunnen organiseren. Ik heb drie punten. Wethouder, wat gebeurt er als deze mensen hier blijven? Kunnen we voldoende hulp bieden om deze mensen te helpen met hun oorlogstrauma's? Punt twee: hoe staat het met de opvang voor kinderen zonder ouders? Is er voldoende zicht op hen en zijn deze kinderen veilig? Voldoen wij met deze opvang voor kinderen onder de achttien aan het Verdrag van de Rechten van het Kind? Punt drie: hoe verlopen de gesprekken met de COA? Het is voor de Partij van de Arbeid echt belangrijk dat iedereen duidelijkheid krijgt. Voor de volwassenen is op dit moment geen dagbesteding en geen duidelijkheid. Die uitzichtloosheid is voor niemand goed. Is er een manier waardoor wij als gemeente kunnen bijdragen in duidelijkheid creëren voor de procedure voor aanvragen van asiel? Dank je wel.

00:19:25

Voorzitter: U bedankt, mevrouw Huitema. U zit precies binnen uw tijd. Waren er nog vragen aan mevrouw Huitema? De heer Ram en dan meteen het verzoek om de interruptie echt kort houden, gezien mevrouw Huitema aan haar tijd zit. De heer Ram.

00:19:39

de heer Ram (PVV): Dan hou ik het kort, voorzitter. Wanneer is voor de PvdA de grens bereikt als het gaat om opvang van asielzoekers? Wij als PVV stellen de grenzen al veel eerder, maar bij de PvdA moet er toch ook ergens een grens liggen?

00:19:56

Voorzitter: Mevrouw Huitema.

00:19:58

mevrouw Huitema (PvdA): Nee, ten eerste vind ik het woord grens in dit geval niet gepast. Ik begrijp dat er voor de Partij voor de Vrijheid een grens is, maar voor ons niet. Als mensen asiel nodig hebben, dan zullen we dat te allen tijde moeten bieden.

00:20:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie vanuit de raad mag ik het woord geven? Mevrouw Armut, CDA.

00:20:21

mevrouw Armut (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het afgelopen jaar hebben we

gezien hoe Poetins oorlog tegen de Oekraïne voor allerlei soorten ellende heeft gezorgd, ook binnen onze eigen gemeente. Het is lastig voor te stellen in wat voor angsten, onzekerheid en terreur Oekraïners hebben geleefd en vandaag de dag nog steeds leven. Daarom is het vanzelfsprekend, wat ons betreft, om alles te doen wat in ons vermogen ligt om vluchtelingen op te vangen en te ondersteunen. Gelukkig doen we dit als gemeente ook. Het CDA kan alleen maar waardering uitspreken naar alle medewerkers, inwoners en vrijwilligers die zich inspanssen om dit alles mogelijk te maken. Dat het niet vanzelfsprekend is hebben we gezien in Ter Apel. Die vreselijke beelden, die in een land als Nederland niet zouden moeten bestaan, zullen we niet snel vergeten. Mensen die vluchten voor oorlog of vervolging moeten we altijd helpen. Voorzitter, gelukkig doen we dat ook en proberen we dit steeds beter te doen. Wel kampen wij, ook als gemeente, met verschillende problemen. Denk bijvoorbeeld aan het woningtekort. Bovendien hebben we al de nodige zorgen op financieel- en sociaal vlak binnen onze gemeente en dat is ook waar onze zorgen over gaan wat betreft het vestigen van een reguliere azc. Want, voorzitter, het is voor ons van groot belang dat we alle mensen die we hier uiteindelijk opvangen op een waardige manier kunnen opvangen, maar ook dat ze uiteindelijk-

00:21:40

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koks, SP.

00:21:44

de heer Koks (SP): Een paar zinnen geleden zei u dat we kampen met een aantal problemen. Ongetwijfeld. Een daarvan is het woningtekort, zoals u zegt. Dat wordt ook heel vaak gebruikt als anti-solidariteitsstemming: er zijn er te weinig huizen, enzovoort. Bent u het met mij eens dat het huizentekort niet van Onze-Lieve-Heer afkomstig is, maar dat het bewust beleid is geweest van tien jaar lang Rutte, die de sociale woningbouw fors onderuit heeft gehaald en dat daardoor die verantwoordelijkheid niet in de schoenen van asielzoekers geschoven kan worden?

00:22:16

Voorzitter: Mevrouw Armut.

00:22:17

mevrouw Armut (CDA): Dat zou ik in ieder geval meteen willen ontkrachten. Ik heb zeker niet willen opwekken dat ik zeg dat het door vluchtelingen of asielzoekers komt. Die link wilde ik niet leggen.

00:22:34

Voorzitter: Hervat u uw woordvoering.

00:22:39

mevrouw Armut (CDA): Voorzitter, het is van groot belang dat we alle mensen, die we hier uiteindelijk opvangen, op een waardige manier kunnen opvangen, maar ook dat ze uiteindelijk en het liefst natuurlijk snel mee kunnen doen binnen onze samenleving. Dat ze ruimte hebben om te integreren en dat ze welkom zijn. Het CDA denkt dat de locatie hierin een sleutelrol speelt. Om dit te kunnen bereiken denken we dat een azc in wijken waarvan we weten dat er veel sociaaleconomische uitdagingen of problemen zijn, geen goed idee is. Het is onrechtvaardig voor de mensen die daar wonen en in wiens leven soms al veel

problemen spelen, maar ook onrechtvaardig naar de mensen die zijn gevlucht en opgevangen moeten worden. Voorzitter, het lijkt ons onwenselijk om een azc te vestigen in voormalige gemeenten Haren en Ten Boer. We weten dat dergelijke keuzes, vooral als ze van bovenaf worden genomen, gevoelig liggen. Met de herindeling nog maar zo kort achter ons lijkt het ons een gevoelige kwestie die je beter maar niet aanwakkert. Om tot een afronding te komen: voor het CDA staat een rechtvaardige behandeling van ieder mens voorop. We zien dat in het stuk-

00:23:37

Voorzitter: Voordat u verder gaat met uw afronding heeft u nog een laatste korte interruptie van de heer Koks, SP.

00:23:43

de heer Koks (SP): Wat ik niet begrijp: u zegt dat we azc's niet moeten vestigen in wijken die al sociaal onder druk staan. We moeten ze ook niet vestigen in Ten Boer en Haren. Doe eens een suggestie waar het dan wel zou kunnen?

00:23:58

Voorzitter: Mevrouw Armut.

00:24:02

mevrouw Armut (CDA): Dank, voorzitter. Eigenlijk zie ik verder niet heel veel problemen. We hebben een grote gemeente. Wij zeggen niet in die wijken die ik net noemde. Vanwege de kwestie van het sentiment wat toen speelde bij de herindeling, lijkt het mijn fractie niet verstandig om dat van bovenaf, in ieder geval, in Haren en Ten Boer te doen. Als Haren en Ten Boer zeggen dat zij het heel graag willen, dan zou dat prachtig zijn. Wij zeggen: "Doe dat niet van bovenaf." Ik denk dat er dan nog veel mooie plekken binnen onze gemeente overblijven waar we prima een azc kunnen vestigen.

00:24:38

Voorzitter: Volgens mij was u onderweg naar uw afronding, dus ik geef u nog kort de gelegenheid voor deze afronding.

00:24:44

mevrouw Armut (CDA): Voor het CDA staat een rechtvaardige behandeling van ieder mens voorop. We zien in het stuk terug dat het college dit deelt. We staan positief tegenover duurzame en kleinschalige opvang, goed verspreid over heel Nederland. Hiervoor hebben we regio's nodig die mensen willen helpen en we zijn blij dat Groningen er hier één van kan zijn. Dank u wel, voorzitter.

00:25:02

Voorzitter: Dank u wel. Wie vanuit de raad mag ik het woord geven. Mevrouw Jones, GroenLinks.

00:25:07

mevrouw Jones (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Als GroenLinks zijn we blij dat het college onze opvatting deelt dat iedereen recht heeft op een fatsoenlijke behandeling. Zeker mensen die moeten vluchten voor oorlog of vervolging. Wij willen onze dank uitspreken aan eenieder in onze gemeente die zich inzet en hieraan bijdraagt: medewerkers van organisaties die altijd al met vluchtelingen hebben gewerkt, maar ook mensen die

Oekraïners opvangen, onderwijzers en andere hulpverleners, zoals bijvoorbeeld de GGZ die zich nu ook inzet voor deze nieuwkomers. De opvang van Oekraïners en hun speciale status is, wat ons betreft, het bewijs dat alle nieuwkomers vanaf dag één onderwijs zouden moeten volgen en een dagbesteding - zoals mijn collega van de Partij van de Arbeid het al noemde - of zelfs werk hebben. We zien bij deze groep dat zij zich heel goed in onze gemeente welkom hebben gevoeld en die rol hebben kunnen vullen.

00:26:05

Voorzitter: Mevrouw Jones, u heeft een interruptie van de PvdA, mevrouw Huitema.

00:26:10

mevrouw Huitema (PvdA): Wellicht heb ik het niet goed begrepen, maar bent u voor alleen dagbesteding voor Oekraïners?

00:26:15

Voorzitter: Mevrouw Jones.

00:26:16

mevrouw Jones (GroenLinks): Dank u wel dat ik mijn punt mag verduidelijken. Nee, onderwijs geldt natuurlijk voor een grotere groep, maar Oekraïners mochten meteen al werken, dus ze kunnen meteen hier aan de slag. Dat is een speciale status die zij hebben. Wat mij betreft: ik wil hen natuurlijk niet als proefpersonen duiden, maar wel aangeven dat deze groep juist laat zien hoe belangrijk het is en dat het ook mogelijk is om meteen een actieve bijdrage te leveren en van waarde te zijn voor ons als maatschappij.

00:26:50

Voorzitter: Mevrouw Huitema, denkt u aan uw microfoon.

00:26:53

mevrouw Huitema (PvdA): Ja.

00:26:55

Voorzitter: Mevrouw Jones, hervat u uw woordvoering.

00:26:57

mevrouw Jones (GroenLinks): Dank u wel. Ook dat mijn collega van het CDA de deelname in onze maatschappij daarmee noemt. Een fatsoenlijke behandeling bestaat uit het plaatsen van statushouders. We hebben met veel tevredenheid begrepen dat de achterstand voor de eerste helft van 2022 zo goed als ingelopen is, maar we maken ons wel zorgen over de winstwaarschuwing die het college in haar brief heeft gegeven over het halen van het doel van de tweede helft van dit jaar. Onze vraag is dan ook aan de wethouder: hoe is het college voornemens om die achterstand in te lopen? We hebben in de media helaas veel kunnen lezen over de opvang van minderjarigen in Nederland en dat het nogal te wensen overliet. Deze opvang voldeed lang niet overal aan de minimumeisen die gesteld worden. We zijn blij dat het college oog heeft voor deze groep en hopen dan ook dat de locatie zo spoedig mogelijk in gebruik zal worden genomen. Dank u wel.

00:27:57

Voorzitter: U bedankt voor uw bijdrage. Voordat ik de volgende het woord geef, wil ik u allen

nog even in gedachten meegeven dat u hier praat via de voorzitter. De heer Koks voor woordvoering. Uw microfoon.

00:28:14

de heer Koks (SP): Normaal is Jimmy Dijk aan het woord over dit onderwerp, maar die ligt met corona geveld thuis. Hij heeft mij een briefje aangeleverd, dus wat dat betreft kom ik er helemaal uit. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het her en der wat bijgeschaafd heb, maar het gaat over dit onderwerp. Den Haag maakt sinds jaar en dag een bende van humanitaire opvang en de erkenningsprocedures voor mensen die vanwege oorlog en ellende hun heil in Nederland zoeken. Ook de EU krijgt geen fatsoenlijk en rechtvaardig asielbeleid van de grond. Groningen doet er alles aan om deze mensen op te vangen. Daar zet het college zich, naar de mening van de SP, terecht voor in en dat moet ze vooral blijven doen. Vooral gaat onze waardering uit naar onze burgemeester, die zich als voorzitter van de Veiligheidsregio op fantastische wijze inzet voor de oplossing van de problemen van deze mensen en de Groningse gemeenten. De SP ziet en hoort in veel buurten en dorpen dat het tekort aan huurwoningen onverminderd groot is. De volkshuisvesting is door tien jaar verwaarlozing door de kabinetten Rutte uitgehold. Daarnaast blijft de concentratie van kwetsbare personen - zoals het CDA al zei - zoals statushouders en mensen met verslavingsproblemen of psychiatrische problematiek, in de volkshuisvestingswijken erg hoog. Daarom wil onze fractie een beter en actief spreidingsbeleid van kwetsbare personen, bijvoorbeeld door middel van een maximumpercentage per straat of buurt. Zo moeten er ook in de zuidelijke wijken meer woningen voor kwetsbare groepen beschikbaar worden gesteld. We willen graag van het college weten of hier een plan op te maken valt en of daarin aangegeven kan worden hoe het college deze spreiding wil bereiken?

00:29:56

de heer Koks (SP): In onze gesprekken in buurten en dorpen merken we dat veel mensen de Nederlandse taal niet beheersen. Dat werd ook al door de PvdA en GroenLinks aangehaald. Dit is slecht voor de deelname in de samenleving. Naast het ontbreken van betaalbare woningen zorgt die taalkloof ervoor dat er spanningen optreden tussen mensen in buurten en dorpen. Het spreken van de taal vergroot het draagvlak voor de opvang, is essentieel in de opvoeding van kinderen en vergemakkelijkt de buurt- en dorpsverbinding. Vindt het college dat het aanleren van de taal voldoende mogelijk is voor mensen die zich vestigen in onze gemeente? Is het college tevreden over de deelname aan dat soort taalactiviteiten? Tot slot, er is al decennia een discussie over migratie gaande. Laat ik glashelder zijn en herhalen dat de SP vindt dat wij mensen die vluchten voor oorlog en geweld altijd moeten opvangen, maar er is in het verleden te lang weggekeken voor de negatieve gevolgen van migratie. Voor een menselijker asielbeleid is solidariteit onder de bevolking nodig. Na veertig jaar neoliberalisme bestaat er een grote groep mensen in onze samenleving die solidariteit niet meer op kan brengen. Zij ervaren nieuwkomers als extra druk op de volkshuisvesting, arbeidsmarkt en de gezondheidszorg. Terwijl de oorzaak ligt niet in de komst van nieuwkomers, maar in de sloop van publieke voorzieningen onder de kabinetten Rutte. Dan blijkt het lastig om solidariteit van mensen die al in de knel zitten overeind te houden. Gelukkig lukt dat in Groningen nog wel aardig, maar niet meer overal.

00:31:27

Voorzitter: [crosstalk] afronding, de heer Koks.

00:31:28

de heer Koks (SP): Ja, twee zinnen, maar die kunnen heel lang zijn. Er spelen nu dermate veel crisis dat het draagvlak broos begint te worden. Daar moeten wij, de solidaire politiek, een antwoord op zien te vinden. Zoals gezegd, mensen die vluchten voor oorlog en geweld vangen we op. Er moet een beter, evenwichtig en actiever spreidingsbeleid komen voor de huisvesting van statushouders. Ook de instroom van de andere migratiestromen zoals expats, internationale studenten en [onhoorbaar] migranten moeten beperkt kunnen worden. Onze fractie maakt hierover een initiatiefvoorstel. Dat was het.

00:32:05

Voorzitter: Dank u wel, meneer Koks. Mevrouw Bosma van de Partij voor de Dieren, u heeft nog gelegenheid tot een korte reactie op de heer Koks en de heer Koks ook een hele korte reactie terug, want u zit behoorlijk over uw tijd. Mevrouw Bosma.

00:32:18

mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank je wel, ik hou het heel kort. De heer Koks heeft het over maatschappelijk draagvlak en naar mijn idee is maatschappelijk draagvlak ook iets wat we hier met elkaar creëren. Heeft u daar ideeën over hoe we dat kunnen creëren? U heeft het er vooral over hoe dat is afgebroken.

00:32:33

Voorzitter: De heer Koks.

00:32:35

de heer Koks (SP): Wat wij voorstellen bijvoorbeeld over die spreiding naar de wat rijkere wijken, om het zomaar even te zeggen, van mensen die kwetsbaar zijn, dat is een hele belangrijke stap om die solidariteit in stand te kunnen blijven houden. Verder maximale deelname aan de samenleving, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse taal, is een overheidstaak om ervoor te zorgen dat het mogelijk wordt. Dat soort zaken. Kort genoeg, voorzitter?

00:33:00

de heer Koks (SP): Dank u wel. Hier zit een trotse voorzitter. Voordat ik de volgende het woord geef: we zitten nu ongeveer op een derde van onze tijd en we hebben pas een derde van de fracties gehad. We moeten het tempo hoog houden, want het college moet ook gelegenheid krijgen om te reageren. Mevrouw Martinez-Doubiani, D66.

00:33:19

mevrouw Martinez-Doubiani (D66): Dank je wel, voorzitter. Als we over Groningen spreken is onze fractie er ontzettend trots op dat Groningen niet wegstapt, maar juist de handen uit de mouwen steekt. Zoals toen de oorlog in Oekraïne uitbrak en de gemeente en haar inwoners veel Oekraïners te hulp schoten. Of afgelopen zomer nog, toen vele vluchtelingen dagenlang in mensonwaardige omstandigheden buiten sliepen in Ter Apel. Ook toen stonden de bedden in Groningen al snel klaar. Net als de andere fracties voor mij zijn we erg dankbaar voor iedereen die zich hiervoor dag en nacht heeft ingezet en zich nog steeds inzet. Wij geloven dat ieder mens recht heeft op een veilige leefomgeving en vluchtelingen recht hebben op een humane opvang. Het vergt namelijk moed om je huis, haard en alles wat je hebt opgebouwd achter te laten vanwege oorlog en geweld. We zien nu dat een op de drie gemeentes bijdraagt aan deze opvang, maar wij vinden het belangrijk dat meerdere gemeentes mee gaan doen, want het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ons

allemaal. Onze fractie is tevreden dat er een nieuwe Spreidingswet aankomt, maar ik volg ook wel wat de PvdA heeft gezegd over dat het jammer is dat het tot hier heeft geleid. Dat betekent dat, als we het hebben over opvang en nieuwkomers, het niet alleen maar gaat over het bieden van humane opvang, maar het gaat namelijk ook - wat zonet hiervoor is benoemd - om een goede integratie en inburgering in onze samenleving. Uit de landelijke ontwikkelingen weten we allemaal dat vele statushouders wachten op een woning en dat geldt ook voor statushouders met de koppeling aan onze gemeente.

00:34:55

mevrouw Martinez-Doubiani (D66): Uit ambtelijk overleg, wat ik vandaag heb gehad, blijkt dat wij nog 270 statushouders elders in het azc hebben die wachten op een woning en gekoppeld zijn aan onze gemeente. Dit zijn onze toekomstige inwoners. Vanuit de Wet inburgering zijn we als gemeente verplicht om zo snel mogelijk na het moment van koppeling kennis te maken met deze toekomstige inwoners en hen perspectief te bieden. Bijvoorbeeld door vanuit een vroege kennismaking te kijken wat er al mogelijk is op het gebied van gezondheid, hulp bij mentale- en fysieke gezondheid, taalonderwijs of werk. Ik rond het af. Onze vraag is of het college bereid is om hier nog pro-actiever in te zetten op deze vroege kennismaking, ongeacht waar ze wonen en in samenwerking met andere partners, zoals het COA, te kijken naar de mogelijkheden? Ook uit een aantal werkbezoeken en gesprekken met bewoners en medewerkers van het azc hebben wij geconcludeerd dat er meer inzet nodig is voor de mentale- en fysieke gezondheid van de bewoners. Wat deze mensen allemaal hebben meegemaakt, dat kun je je niet voorstellen. Daar hou ik het bij, voorzitter.

00:36:03

Voorzitter: Dank u wel. Waren dat handen voor een vraag of voor woordvoering? De heer Ram, een interruptie? Dan de heer Ram voor de woordvoering.

00:36:15

de heer Ram (PVV): Dank u wel, voorzitter. De PVV heeft een heel duidelijk standpunt over massa-immigratie. Opvang moet in de eigen regio en de massa-immigratie naar Nederland moet stoppen. Nederland is vol en Groningen is vol. Onze samenleving kan dit niet aan en wij vinden dat de Groningers op nummer één moeten staan.

00:36:32

Voorzitter: De heer Ram, u heeft een interruptie van GroenLinks, mevrouw Jones.

00:36:38

mevrouw Jones (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Begrijp ik nou goed dat u iedereen onder massa-immigratie neerzet?

00:36:45

Voorzitter: De heer Ram?

00:36:47

de heer Ram (PVV): Ik kom nog op een onderscheid wat ik wil maken tussen verschillende asielstromen en vluchtelingen, dus daar wil ik zo meteen even op reageren, als dat mag? Dit jaar komen er 300.000 nieuwkomers bij. We zijn al overbelast en de gevolgen voor de samenleving zijn, in onze optiek, desastreus. We kunnen al niet voor onze eigen inwoners

zorgen als ze in de energie-armoede terechtkomen en ook al niet voor onze daklozen, 700 in Groningen. De legitieme vraag die wij ons stellen is: wanneer is de grens van deze massa-immigratie bereikt en wat wil je? Wil je het goede doen voor het behoud van onze Groningse samenleving?

00:37:32

Voorzitter: De heer Ram, u bent iets verder in uw betoog en u heeft een vraag van meneer Koks, SP.

00:37:38

de heer Koks (SP): Massa-immigratie is het stokpaardje van de PVV. 250.000 mensen zijn er vorig jaar naar Nederland gekomen. Geïmmigreerd, zoals dat heet. 35.000 daarvan zijn mensen die van een oorlogs- en geweldssituatie hiernaartoe komen. Noemt u die 35 een massa-immigratie? Die 250.000 bestaan uit westerse mensen uit westerse landen, expats en studenten, van alles en nog wat. De term massa is een demagogische term die u te pas en te onpas gebruikt om mensen op het verkeerde been te zetten.

00:38:11

Voorzitter: De heer Ram voor een reactie.

00:38:14

de heer Ram (PVV): Deze vraag is al eerder gesteld. Wat wij vinden is dat als asielzoekers--Natuurlijk moet elke asielzoeker die politiek vluchteling is of uit oorlogsgeweld vlucht een goed onderkomen hebben. Dat vinden wij ook. Wat wij wel vinden is dat de opvang moet worden gedaan in de eigen regio. Wat nu gebeurt, bijvoorbeeld als het over asielzoekers gaat, is dat zij worden gesmokkeld en soms € 10.000 betalen om hiernaartoe te komen. U sponsort daarmee de criminele organisaties en daar hebben wij grote moeite mee. Een uitzondering die wij heel nadrukkelijk willen maken is de opvang van Oekraïners. Opvang in eigen regio, zeggen wij, en Oekraïners zijn vluchtelingen in Europa en wij vinden dat die wel degelijk in Europa en ook in Nederland moeten worden opgevangen.

00:39:05

de heer Ram (PVV): De heer Ram, volgens mij was dit de beantwoording van uw vraag. Ik geef mevrouw Martinez-Doubiani nog kort gelegenheid tot een interruptie en daarna krijgt u direct gelegenheid om uw betoog zonder verdere interrupties af te maken, want in het kader van de tijd redden we het anders niet. Mevrouw Martinez-Doubiani.

00:39:21

mevrouw Martinez-Doubiani (D66): Dank je wel, voorzitter. Ik volg dit debat over vluchtelingen al een heel lange tijd, ook als kind toen ik dat zelf was. We hebben het hier over een opvangcrisis. We hebben het hier niet over een instroomcrisis, want die is er niet. Het gaat over dat die opvang, waar de vluchtelingen heengaan, vastloopt omdat zij niet kunnen doorstromen. Dat is het probleem en dit is een opvang capaciteitscrisis die wij nu hebben en gezamenlijk moeten oplossen. Daar hebben we andere gemeentes bij nodig, het Rijk en noem maar op. Mijn vraag is of de PVV dit ook ziet? U heeft het over instroom, maar daar hebben we het nu niet over. We hebben het nu over de opvang.

00:40:05

Voorzitter: De heer Ram voor reactie en direct het vervolg van uw betoog.

00:40:10

de heer Ram (PVV): Wij zien dat niet los van elkaar. De capaciteitsproblemen die de instroom veroorzaakt-- De asielzoekers komen voornamelijk naar Duitsland, Groot-Brittannië, Nederland en Scandinavië. Daar landt de asielstroom. Daarmee zorgen we ervoor dat zo'n 1.000 asielzoekers Nederland per week binnenkomen. Door de Spreidingswet zien we dat die opvang verbetert. De vooruitzichten zijn dat er 1.500 per week gaan binnenkomen. We verschuiven daarmee dus het probleem. Zal ik verdergaan met mijn betoog? Wij willen dat er duidelijke grenzen worden gesteld als het gaat om asielstroom en massa-immigratie. Wij willen ook stoppen met de tijdelijke azc's. Geen nieuwe azc. Stoppen met de opvang van uitgeprocedeerden. Sluit Ter Apel. Kijk naar een andere locatie in Nederland waar de opvang veel beter geregeld kan worden. Wij hebben gewoon niet de politie-inzet om dit soort dingen, een grote stroom, aan te kunnen. Om even een voorbeeld gegeven: er rijden elke nacht ongeveer twee politieauto's in heel Groningen rond. Twee, en dat is onze capaciteit. Het is onmogelijk dat wij nog een nieuwe asielstroom aankunnen, dus de vraag aan het college is: is het college bereid om ernaar te kijken om te pleiten voor een andere opvanglocatie in Nederland? Dank u wel, voorzitter.

00:41:45

Voorzitter: Dank u wel. Wie vanuit de raad kan ik dan het woord geven? Mevrouw Menger, Stadspartij 100% voor Groningen.

00:41:51

mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik het college en haar ambtenaren bedanken voor het overzicht en de toelichting op het beleid. Mijn fractie is, voor zover we het nu allemaal kunnen beoordelen, voorzichtig positief over het huidige gemeentelijke beleid ten aanzien van nieuwkomers en asielbeleid in brede zin. De gemeente steekt veel energie in de begeleiding van nieuwkomers. Dit komt met name tot uiting in de brede en doelgerichte samenwerking met diverse betrokken partijen. Het valt mij dan ook op dat INLIA een relatief grote rol heeft, wellicht omdat deze organisatie veel ervaring heeft en snel kan schakelen. Bijvoorbeeld bij de begeleiding van uitgeprocedeerde asielzoekers en bij een herhaalde asielaanvraag faciliteert INLIA de reis naar Ter Apel om te zorgen dat men daar op tijd aankomt om zodoende opnieuw een aanvraag te kunnen doen. Dit kwalificeren wij al zeer belangrijk en waardevol, want het is immers van levensbelang voor de toekomst van de nieuwkomers. Een toekomst met perspectief. Tegelijkertijd zijn wij doordrongen van het feit dat er een grote en zware verantwoordelijkheid op de schouders van onze gemeente en de regio Groningen rust en men onevenredig zwaar belast wordt. We roeien met de riemen die we hebben. Wie betaalt bepaalt en dat is linksom rechtsom toch het Rijk. Wellicht gaat de aangekondigde Spreidingswet hierin enige verlichting bieden. Stel dat de situatie zich voordoet dat mensen geen directe opvangmogelijkheden kan worden aangeboden, dan kan het risico zich voordoen dat men op straat gaan rondzwerven met alle denkbare risico's. Vandaar dat het gedeelte over de woonunits mij triggerde.

00:43:34

mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Daarom heb ik een aantal vragen voor het college. Wat is op dit moment de huidige stand van zaken met de beoogde bouw van die woonunits bij De Held 3? Aangezien dit onderdeel uitmaakt van het gemeentelijk beleid om

ervoor te zorgen dat onder andere statushouders sneller huisvesting wordt aangeboden, om hetgeen wat ik net benoemde juist te voorkomen. Is het genoemde aantal een startaantal en is er nu wel of geen getouwtrek meer met vergunningen? Op welke termijn zijn deze woningen geschikt voor bewoning? Dan heb ik nog een andere hele prangende vraag wat wij als zeer urgent kenmerken met betrekking tot de veiligheid in en rondom de opvanglocaties. Alle voorzieningen zijn brandveilig bevonden. Dit is logischerwijs het eerste wat de brandweer doet bij een aangewezen locatie. Waarom worden er naast de beveiliging dan nog apart brandwachten aangesteld? In onze optiek gaat het dubbelop en kun je deze kosten op een andere manier investeren of herinvesteren. Tenslotte, hoe waarborgen we als gemeente de veiligheid van de mensen die door ons worden opgevangen? Op het terrein zelf valt het onder de verantwoordelijkheid van het COA en bij de crisisnood-opvanglocaties onder verantwoordelijkheid van de gemeente. We weten allemaal dat kwetsbare mensen sneller ten prooi kunnen vallen aan lieden met kwalijke bedoelingen, zoals mensen-, vrouwen- en/of kinderhandel. Buiten het terrein valt het onder openbare veiligheid. Hoe scherp houden we hier toezicht op en worden hier deskundigen voor ingezet? Ik denk dan met name aan-

00:45:10

Voorzitter: Wilt u tot afronding komen, mevrouw Menger?

00:45:12

mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen): Ik was net aan mijn laatste woorden. Ik denk aan vroegsignalering, preventie en/of monitoren et cetera. Dank u wel, voorzitter.

00:45:20

Voorzitter: Dank u wel voor de snelle afronding. Voordat ik het woord geef aan mevrouw Goodijk, wil ik nog wel even meegeven dat met name de eerste twee vragen wellicht enigszins van technische aard zijn, dus het kan zijn dat ik die in de reactie vanuit het college om die reden oversla. Mevrouw Goodijk, Student en Stad.

00:45:36

mevrouw Goodijk - (Student en Stad): Dank je wel, voorzitter. Groningen is in veel opzichten een voorbeeld voor andere regio's. We zijn de gezondste stad van Nederland. We zijn expert in urban planning en we doen veruit het meest voor de opvang van nieuwkomers. Dat laatste roept echter niet alleen een gevoel van trots op, maar ook een teleurstelling in de andere regio's. Desondanks wil ik graag mijn grote waardering uitspreken voor zowel het college als alle betrokken hulpverleners die zich keihard inzetten voor een humane opvang van nieuwkomers. Naast dat wij voldoen aan onze wettelijke taken, zijn wij een van de weinigen die verantwoordelijkheid nemen en onze morele plicht vervullen. Een menswaardige en stabiele opvang voor zij die dat het hardst nodig hebben is uiteindelijk het allerbelangrijkste. Mijn fractie is dan ook blij om te zien dat het college wil toewerken naar een structurele opvang in plaats van de huidige tijdelijke oplossingen, want die kunnen voor onzekerheid zorgen voor zowel de nieuwkomers als de omgeving. Mijn fractie hoopt dat het mogelijk is om de ontheemden in de buurt te houden waar ze nu bekend zijn en waar de kinderen naar school gaan. We vinden het lastig dat er zoveel onderscheid wordt gemaakt tussen Oekraïners en niet-Oekraïense vluchtelingen, want het zijn ten slotte allemaal mensen die vluchten voor oorlog of onveiligheid. Mijn fractie is dan ook benieuwd of het

college bereid is om in Den Haag te lobbyen voor het eerder laten werken van kansrijke asielzoekers? Iets dat bij Oekraïense vluchtelingen namelijk ontzettend goed werkt.

00:47:07

mevrouw Goodijk - (Student en Stad): Naast dat we een groot arbeidstekort hebben, willen deze mensen ook heel graag werken. De opmerking van de heer Ram, waarom wij tegen de voegen van onze samenleving aanlopen, vind ik frappant, want veel ondernemers laten juist weten dat ze ontzettend blij zijn met deze extra arbeidskrachten in onze samenleving. Als laatste vinden wij het belangrijk dat er niet alleen aandacht blijft voor huisvesting, onderwijs en werk, maar ook voor gezondheid en dan met name mentale gezondheid. Bijna 25 procent van de vluchtelingen krijgen te maken met psychische aandoeningen. Wij kunnen ons niet eens proberen voor te stellen wat zij allemaal hebben meegemaakt of nog steeds meemaken. Het is dus van groot belang dat we toegang tot de zorg zo laagdrempelig mogelijk maken en dat hulpverleners mentale problematiek weten te signaleren. Mijn fractie hoort graag van het college wat de inzet hierop momenteel is en hoe dit verbeterd kan worden? Dank je wel.

00:48:02

Voorzitter: U bedankt, alleen u heeft nog wel een vraag van de heer Ram, PVV.

00:48:06

de heer Ram (PVV): Ik moest even nadenken over de opmerking van Student en Stad. Ziet Student en Stad dan niet de gevolgen met de toestroming van alle migratiestromen voor de woningmarkt, de zorg en voor dat het feit dat we nu boeren gaan uitkopen om woningen te creëren? Dat is de realiteit en dat heeft alles met elkaar te maken.

00:48:35

Voorzitter: Bij voorkeur reageren via de voorzitter of niet reageren. Mevrouw Goodijk voor een reactie. Student en Stad.

00:48:41

mevrouw Goodijk - (Student en Stad): Ik ben ontzettend benieuwd naar de wetenschappelijke onderbouwing, want die is er volgens mij helemaal niet. Is die er wel, dan zie ik die graag tegemoet.

00:48:51

Voorzitter: Dank u wel. Wie vanuit de raad mag ik het woord geven voor woordvoering? Mevrouw Bosma, Partij voor de Dieren.

00:48:57

mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dank, voorzitter. Ik zou graag willen beginnen met aangegeven hoe pijnlijk en verdrietig mijn fractie de huidige situatie vindt. We zitten hier met zijn allen in een prachtig stadhuis en we gaan straks allemaal weer naar huis, maar we discussiëren hier over mensen en kinderen die dat niet hebben. De foto van een verdronken jongetje dat in 2016 aangespoelde op een Turks strand staat bij ons allen, denk ik, op het netvlies gebrand. Ik noem deze gebeurtenis uit 2016 nu, omdat hij in verband staat met de situatie nu. We hebben al een hele lange tijd vluchtelingenstromen door onveilige situaties elders en op een of andere manier zijn we er nog steeds niet in geslaagd de opvang structureel goed te regelen. Deze humanitaire ramp komt niet uit het niets. De wortels zijn

ons systeem waarin we telkens na een vluchtelingenstroom tijdelijke opvang sluiten en later weer in de problemen komen. Er is geweigerd te investeren in structureel goede opvang, terwijl de urgentie allesbehalve nieuw is. Daarom zijn we blij dat het college dit probleem ook ziet en komt met een structurele oplossing. Wij steunen het plan van het college om te werken aan reguliere opvang en woonplekken voor nieuwkomers in Groningen, ongeacht hun afkomst. We zijn blij met de inspanningen van het college en hopen dat veel andere gemeentes zullen volgen. Daarbij hopen we dat de huisvesting zorgvuldig en waar mogelijk een evenredige verdeling over wijken plaatsvindt. Hier moeten we zorgen voor voldoende begeleiding, zodat het leidt tot betere integratie en wederzijds begrip in de wijk.

00:50:25

mevrouw Bosma (Partij voor de Dieren): Dan een aantal vragen vanuit onze fractie: wij hopen natuurlijk dat alles op alles wordt gezet om voor deze winter een veilige situatie te creëren, zodat niemand buiten hoeft te slapen. We weten ook dat het geen kwestie is van extra bedden zoeken, maar dat het probleem groter is en er veel meer speelt. We zijn daarom benieuwd wat de knelpunten zijn? We lezen in de collegebrief bijvoorbeeld dat er tot nu toe geen problemen in het onderwijs spelen. Verwacht het college dat dit zo blijft? Daarnaast spelen er in de zorg problemen met overvolle huisartsen, tandartsen en psychische gezondheidsinstellingen. Heeft het college zicht op deze problemen en wat is de invloed daarvan op onze veilige opvang? Dan zou ik graag afsluiten met nogmaals de urgentie van de klimaatcrisis te benoemen. Mensen moeten steeds vaker vluchten door natuurrampen en hele bevolkingsgroepen lijden al onder de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij komt dat kwetsbare mensen die in conflictgebieden wonen vaak onevenredig hard getroffen worden. De vluchtelingencrisis is daarom ook een ecologische crisis en vice versa, een ecologische ramp is een humanitaire ramp. Al het leven is dus verbonden. Tot zover.

00:51:31

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Bernabela, Partij voor het Noorden.

00:51:37

mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Dank u wel, voorzitter. Allereerst bedankt, mevrouw Bosma, voor uw mooie woorden. Ik ben het eens dat het zeer zeker te maken heeft met de ecologie en gebrek aan grondstoffen dat er zoveel vluchtelingen zijn. Helaas kunnen we dat hier in Groningen allemaal niet oplossen, want we zitten hier zelf al met het probleem van aardbevingen en we hopen dat daar binnenkort niet vluchtelingen door komen. Maar goed, allereerst het stukje. Iedereen verdient een veilige thuisbasis en helaas is dat niet altijd het geval. Gelukkig is er dan opvang. In het stuk lees ik dat de locaties verbeterd zijn, maar dat er nog altijd achterstallig onderhoud is. Waarom duurt dit zolang? Er is inderdaad een probleem dat sommige regio's niet voldoende opvang bieden. Is het niet mogelijk om die regio's meer te stimuleren om de schouders van de gemeente Groningen wat te ontlasten? Een evenredige verdeling van vluchtelingen zou beter zijn voor onze gemeente en het een stuk makkelijker maken om vluchtelingen die hier zijn een nog menswaardiger opvang te bieden en sneller door te laten stromen naar andere woonvormen. We hebben nog een vraag over De Held 3 aan het college: is het mogelijk om

een toezegging te doen om het betrekken van omwonenden bij dit proces nu wel goed te laten verlopen? Dat was het, voorzitter. Bedankt.

00:53:00

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage en dan voor woordvoering de heer Rebergen, ChristenUnie.

00:53:08

de heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ik was graag na mevrouw Bosman gegaan, want die eindigde met de verbondenheid en dat is waar ik mee wou beginnen. Dat had mooi aangesloten, maar helaas.

00:53:16

Voorzitter: Mijn excuses.

00:53:17

de heer Rebergen (ChristenUnie): Geen probleem. Die verbondenheid blijkt uit de brief dat Groningen zich verbonden voelt met Nederland, met de wereld en met de problematiek die hierin speelt. Ook laat de brief zien dat we in Groningen barmhartig zijn, dat we barmhartigheid tonen aan deze kwetsbare mensen en we hen willen opvangen daar waar mogelijkheid is voor ons. Er is een gebrek aan goede en voldoende opvang vanwege het Rijksbeleid wat de afgelopen jaren is geweest. Wat ons betreft sluiten we ons aan bij de waardering en dank voor de inzet van burgemeester, wethouder, medewerkers, vrijwilligers en anderen die bijdragen aan de opvang van de verschillende groepen. Dat er zoveel opgevangen wordt en ook zoveel inzet is, daaruit blijkt de solidariteit die er zeker is in de samenleving op dit punt. Ik had nog contact met de Interkerkelijke Werkgroep in Ten Boer die tot tweemaal toe een nieuwe locatie heeft aangewezen voor crisisopvang. Helaas, tot twee keer toe, is dat niet gelukt, maar er staan daar 80 vrijwilligers klaar om bij te springen om die mensen te begeleiden.

00:54:29

de heer Rebergen (ChristenUnie): Als dat soort initiatieven er zijn - die zijn er veel meer dan dit - dan blijkt daar een groot deel van solidariteit uit en ook dat we die mensen dus kunnen opvangen. Mevrouw Jones had het over de opvang van statushouders en de woningen. Ik sluit me graag aan bij de vraag die zij stelde. Mevrouw Martinez-Doubiani had het over de inburgering. Hoe kunnen we zorgen dat we dat op een goede manier vormgeven? Hoe gaat het nu en kunnen we daar misschien nog een tandje bij doen? Ik had nog een vraag over de verwachte verhoogde instroom voor Oekraïners. Vanuit Oekraïners is de oproep gedaan: deze winter wordt het heel lastig, dus kijk of je elders een veilige plek kunt vinden als het kan. Dit kan bij ons een verhoogde instroom opleveren. Wordt daar rekening mee gehouden? Mevrouw Goodijk had het over de psychische problematiek die speelt en of mensen laagdrempelige toegang hebben tot de zorg daarvoor. Daar sluit ik me ook graag bij aan. Wat ons betreft, wij blijven ons inzetten voor de opvang van verschillende groepen. Tot zover.

00:55:39

Voorzitter: Dank u wel. Volgens mij rest ons dan nog één spreker vanuit de raad, de heer Vaes, VVD.

00:55:46

de heer Vaes (VVD): Dank u wel, voorzitter. Als gemeente Groningen nemen we onze verantwoordelijkheid als het aankomt op het opvangen van asielzoekers. Daarvoor enkel lof en hopelijk zullen meer gemeentes hun verantwoordelijkheid nemen. Wel heb ik enkele vragen, dan wel zorgen. Wij zijn benieuwd wat de Spreidingswet voor Groningen betekent? Dan gaat het met name om de aantallen. In de Spreidingswet staat hoeveel vluchtelingen onze gemeente zou moeten opnemen. Zou de wethouder dit willen afzetten tegen de huidige aantallen die we momenteel opvangen en ons op de hoogte willen brengen wat daarvan het gevolg is? Vluchtelingen met zicht op een permanente verblijfsvergunning, maar die nog moeten wachten op een permanente verblijfplaats: wordt met deze mensen gewerkt aan een toekomstige plaats in onze gemeenschap? Bijvoorbeeld taalles, het leren kennen van onze cultuur of werken aan mogelijkheden tot werk in de toekomst? In uw brief aan de raad valt te lezen dat, vanwege tijdsdruk, gekozen is op een aantal plekken voor geen inspraak vooraf, hetgeen begrijpbaar is als de bussen al binnenrijden. Mijn vraag is: krijgen inwoners achteraf nog mogelijkheden om mee te denken en hun reacties te geven op de uitvoering? Hoe gaat het met de veiligheid van vluchtelingen in de opvang? Hoe gaat het met de veiligheid van de inwoners in de buurt van zo'n opvanglocatie en hoe houden we daar toezicht op? Hoe gaat het met de extra belasting voor onze boa's, de politie, huisartsen, GGD of andere belangrijke hulpverleners? Wordt vanuit de gemeente voldoende gekeken of de benodigde hulpdiensten voldoende middelen hebben, wordt het in kaart gebracht en is daar oog voor? Voor zover mijn woordvoering, dank u wel.

00:58:01

Voorzitter: Dank u wel. Dat waren alle partijen vanuit de raad. Volgens mij heb ik niemand over het hoofd zien. Dan wil ik zo dadelijk graag de reactie geven aan het college bij monde van mevrouw Molema. Er zijn behoorlijk wat vragen gesteld en ik wil u ook de gelegenheid te reageren op de visies. Daar heeft u een kwartier voor, dus dat gaat vast goed komen. Dank u wel.

00:58:21

mevrouw Molema (wethouder): Dank u wel. Ik wil u eerst bedanken voor de mooie woorden die u geuit heeft over de waardering en de trots die u voelt bij de inzet van de gemeente Groningen. Het klopt inderdaad - terecht wat u zegt - dat er ongelooflijk veel mensen in de organisatie iedere dag ontzettend hard werken voor een menswaardige opvang in Groningen. De steller van het stuk, Jan Kees Kleuver, zou er normaal gesproken bij zijn, maar hij is helaas door ziekte afwezig. Hij is een van de mensen die zich al jarenlang ongelooflijk hard hiervoor inzet. Terecht dat u daar de waardering voor uitspreekt. Ook voor de vrijwilligers die we op de verschillende locaties hebben en onze woonbegeleiders, maar ook de inzet van de Veiligheidsregio. Het zijn allemaal mensen die meer doen dan wat je normaal gesproken mag verwachten van onze medewerkers. Dat is misschien wel goed om mee te beginnen. Het is normaal gesproken niet het werk van de gemeente om de opvang van asielzoekers te regelen op heel operationeel niveau, wat we nu dus wel al een hele tijd doen. Dat vraagt ongelooflijk veel van de organisatie. Ik loop de vragen even bij langs, want dan weet ik zeker dat ik alles goed beantwoord. Ik begin bij de PvdA en die vraagt: is er iets van dagbesteding bij de crisis-noodopvang? Dat is heel lastig.

00:59:39

mevrouw Molema (wethouder): Op het moment dat je in de crisisopvang of in de crisisnoodopvang zit heb je andere rechten dan op het moment dat je Oekraïner bent. Formeel heb je dan geen recht op allerlei dagbesteding-achtige dingen, maar er wordt vanuit de locatie wel ingezet om iets rondom sport te doen. Formeel mag het niet rondom taaltrajecten, maar er wordt wel iets geboden aan de bewoners daar. Uw vraag is: zou er nog iets aanvullends gedaan kunnen worden? Daar gaan we naar kijken. Wat goed is om te weten is dat we in gesprek zijn - dat staat in de brief die u ontvangen heeft - met het COA of we deze locatie naar hen kunnen overdragen de komende periode, omdat dit eigenlijk het werk is van het COA. We hebben dit tijdelijk gedaan als crisisnoodopvang en het is goed dat het COA dat weer zelf oppakt. Dan de opvang van kinderen zonder ouders. Dat valt normaal gesproken onder het Nidos. Wij zijn aan het kijken naar nog een extra locatie - dat heeft u in de brief kunnen lezen - omdat we zien dat daar een ernstig tekort in is. Het is nog steeds zo dat kinderen worden opgevangen als alleenstaande minderjarige asielzoekers op plekken die misschien niet altijd optimaal zijn. Dat valt onder de verantwoordelijkheid van het COA en het Nidos, die dan de voogdij heeft van de kinderen. Wat wij proberen te doen is in ieder geval te zorgen dat als wij plekken hebben om die beschikbaar te stellen om in ieder geval te zorgen dat ze-- In Ter Apel is op dit moment een tekort aan plekken. Er wordt een ernstig beroep gedaan op gemeenten om daar gehoor aan te geven, omdat je juist wil dat ze op een veilige en kleinschalige plek worden opgevangen.

01:01:18

mevrouw Molema (wethouder): Dan de gesprekken met het COA. U vraagt aan ons: hoe loopt dat? Het COA, dat weet u ook en kunt u in de krant lezen, heeft het op dit moment ongelooflijk druk. De contacten zijn heel goed. We hebben regelmatig contact met hen, alleen zitten zij met een overbelaste organisatie. Dat maakt dat het voor hen soms heel erg zoeken is in hoe ze dingen op een goede manier kunnen organiseren, maar de relatie is prima met het COA. Dan het CDA. Even kijken, ik zit even te zoeken naar de vragen. U maakte een opmerking over de azc-locatie en zorgvuldig met de buurt. Dat zullen wij altijd doen op het moment dat we dat in gang zetten, dus dat blijft bij ons altijd zo. Uw standpunt over locaties is uw standpunt en dat heb ik gehoord. Dan geeft u nog aan over een rechtvaardige behandeling. Dat is er een die bij ons heel erg uit het hart gegrepen is, want dat is wat je uiteindelijk altijd wil met elkaar. Ik zit even te kijken of ik nog een andere opmerking of echt een vraag richting mij had gehoord. Volgens mij niet, hè? Nee, dan GroenLinks. Het klopt inderdaad dat Oekraïners een andere status hebben, waardoor ze direct mogen werken en dat mensen in de crisisnoodopvang en de noodopvang dat niet mogen. Dat is heel lastig, want er zijn best mensen die wat willen. Hetzelfde geldt voor mensen die in de LVV zitten. Die mogen ook niet werken en dat is wel nationale regelgeving. Een van de andere partijen vroeg: bent u bereid om daarvoor te gaan lobbyen? Natuurlijk ben ik bereid om in landelijke overleggen in te brengen dat die wens er is, maar het is landelijke wet- en regelgeving die wij lokaal hier niet zomaar aan kunnen passen.

01:03:09

mevrouw Molema (wethouder): Dan de statushouders. Dat is de portefeuille van collega Van Nijenhuis en die zit op dit moment beneden bij de Suikerzijde. Het voelt wat bijzonder om antwoord te geven voor hem, maar ik weet dat hij zich uiterst inspant, samen met de

corporaties, om onze taakstellingen die we hebben op het huisvesten van statushouders te halen, maar de kans zit er echt in dat we dat aan het einde van het jaar niet volledig zullen doen. Wat wij veel doen is tijdelijke locaties en opvang van Oekraïners en de LVV-voorziening. Daarnaast zien we dat, doordat er in Groningen ongelooflijk veel speedzoekers en studenten zijn, het qua permanente huisvesting voor statushouders een hele grote uitdaging is. De waardering voor de burgemeester van de SP zal ik aan hem overbrengen. Mooi dat u dat ziet, want hij speelt inderdaad een belangrijke rol in de Veiligheidsregio. Actief spreidingsbeleid: ook dat is een vraag die voor collega Van Niejenhuis is, want die gaat over wonen. Ik was wat in verwarring dat u eerst vroeg of er een plan aankomt en dat u daarna aankondigde dat u zelf met een initiatiefvoorstel komt. Ik ben heel benieuwd welk initiatiefvoorstel wij tegemoet kunnen zien. Ik wil de vraag rustig naar mijn collega doorspelen, zodat hij er nog even op terugkomt of er een plan voor spreidingsbeleid aan zit te komen. Dan D66. Trouwens, u heeft allemaal opmerkingen gemaakt over de spreiding over Nederland van de opvang van asielzoekers en de inzet daarin. Daar pleiten wij ook voor in landelijke overleggen en we spreken anderen erop aan dat het enorm helpend zou zijn als iedereen zijn verantwoordelijkheid zou nemen.

01:04:56

mevrouw Molema (wethouder): Iedereen hoopt dat de Spreidingswet antwoord biedt. Er is trouwens ook wat kritiek op de Spreidingswet, maar het hoort erbij dat er soms wat bijzondere prikkels inzitten. Het klopt inderdaad terecht dat u daar aandacht voor vraagt en dat wij in Groningen, in de regio, een heel fors deel van de opgave voor onze rekening nemen. Dan de opmerkingen over de statushouders en proactieve inzet op kennismaking: op het moment dat ze aan Groningen zijn toegewezen wordt er redelijk snel contact gezocht voor die kennismaking. Vanuit de inburgering wordt dat opgepakt. Zodra mensen definitief hier komen worden ze zo snel mogelijk opgepakt, zodat ze in een warm bad terechtkomen. Dus dat proberen we al zo goed mogelijk te doen. Dan meer inzetten op mentale ondersteuning: we proberen in ieder geval voor de Oekraïners, dat heb ik in de vorige sessie ook aangegeven-- Daar loopt een Oekraïense psycholoog voor rond en die is voor verschillende locaties inzetbaar. Het is heel logisch dat mensen een trauma hebben opgelopen en daar ondersteuning bij moeten hebben. Bij de andere locaties is het zo dat het GZA - dat is de gezondheidsdienst van het COA - verantwoordelijk is voor alles rondom gezondheidszorg. Dat heeft in het begin best wat aanloopproblemen gekregen, omdat we eerst hadden geregeld dat mensen een dak boven hun hoofd hadden en een bed om in te slapen en dat daarna de vervolgvraag kwam: hoe regelen we nou de gezondheidszorg? Daar wordt gebruik gemaakt van de expertise van het COA en die heeft natuurlijk ongelofelijk veel ervaring, in ieder geval de GZA, want die kent deze doelgroep heel goed.

01:06:39

mevrouw Molema (wethouder): Dan de bijdrage van de PVV, de heer Ram, of we bereid zijn te kijken naar andere opties opvang? Wat wij op dit moment proberen te doen, als gemeente Groningen, is kijken naar wat mogelijk is, waarbij we proberen toe te gaan naar wat meer structurele oplossingen in plaats van tijdelijke oplossingen. U heeft in de brief kunnen zien dat we veel noodopvang en crisis-noodopvang in Groningen hebben. Wat we proberen te doen is dat de komende periode om te vormen naar structurelere oplossingen, omdat we denken dat we daar veel meer rust voor de mensen mee creëren. In de regio

proberen we hele goede afspraken te maken over welke gemeente wat kan leveren in regionale afspraken. Het is dus niet zo dat wij op dit moment de bereidheid hebben om in een keer een totaal andere koers te gaan varen naar minder opvang voor vluchtelingen, asielzoekers en statushouders in de gemeente Groningen. Wat het college betreft blijven wij inzetten op doen wat passend en nodig is. Dan de Stadspartij, mevrouw Menger, over de status van De Held 3. Er was nog een vraag over gesteld. Wat je ziet bij het flex-wonen is dat je misschien verwacht dat het allemaal ontzettend snel kan, maar dat het soms toch wat langer duurt dan verwacht. Dat geldt ook voor De Held 3. We zijn ermee bezig en het ziet er naar uit dat het ergens voor de zomervakantie volgend jaar gereed is. Daarbij is een procedure helemaal doorlopen met de omwonenden. Daar heeft wat gespeeld rondom natuur- en milieuwetgeving met de provincie dat het wat vertraagd heeft. We verwachten in ieder geval dat het begin volgend jaar ergens rond is. Hopelijk voor de zomer als er geen andere verrassingen meer voorbijkomen.

01:08:26

mevrouw Molema (wethouder): Er werd nog een opmerking door een andere partij gemaakt over het contact met de omwonenden. Er is ontzettend intensief contact geweest met de omwonenden. Daar is heel erg in geïnvesteerd en die hebben een aantal wensen neergelegd, bijvoorbeeld in de groene aanplanting eromheen. Daar is contact over geweest en dat loopt op dit moment heel goed, dus we proberen dat zo zorgvuldig mogelijk te doen. Dan had u nog de vraag over de brandwachten en de beveiliging. Wat voor ons voorop staat op alle locaties is dat het veilig moet zijn, zowel voor de bewoners als voor de buurt. Vandaar dat je soms ziet dat er op locaties wat extra beveiliging aanwezig is, omdat het dan in ieder geval de inschatting is van de locatie-leiding dat het nodig is. Ik weet dat op een aantal locaties de brandwachten aanwezig zijn en dat heeft te maken met de inzet vanuit de Veiligheidsregio daarin, dus daar is geen aanleiding om wat te bezuinigen. We proberen vooral per doelgroep-- Dat is eigenlijk ook heel scheef, want we krijgen per verschillende doelgroep een ander tarief, terwijl een dak en een bed hetzelfde zou moeten kosten per doelgroep. We proberen om binnen de budgetten te blijven die we daarvoor krijgen en op die manier te zorgen dat mensen zo waardig mogelijk worden opgevangen in combinatie met de veiligheid. Dat staat bij ons echt voorop, dus als daar soms wat extra op nodig is wordt dat ook ingezet.

01:09:52

mevrouw Molema (wethouder): Hoe waarborgen we veiligheid? Volgens mij ben ik erop ingegaan dat we daar de locatiemanagers hebben en we hebben woonbegeleiding op de verschillende locaties die contact heeft met de verschillende bewoners per locatie. We proberen te kijken dat als het gevoel ontstaat dat er op een locatie iets zit, dat daar extra op ingezet wordt om te zorgen dat de veiligheid gewaarborgd blijft. Dan Student en Stad, mevrouw Goodijk, over het eerder laten werken voor vluchtelingen. Daar ben ik op ingegaan. Op mentale gezondheid ben ik ingegaan. We hebben het er toevallig afgelopen week hier intern nog een keer over gehad: vraag nog eens een keer extra uit bij alle locaties of daar nog aanvullende behoefte is, zodat we dat kunnen inzetten. Dus we zijn er zeker heel erg van bewust dat het een vraagstuk is en ook dat het laagdrempelig beschikbaar moet zijn. Wat we met de Oekraïners doen wordt ook bij de verschillende locaties ingezet. De Partij voor de Dieren over knelpunten met betrekking tot onderwijs: we merken dat het daar de

grens begint te bereiken, dus er komen extra lokalen bij. Het vraagt best veel. Straks komt de overgang dat de Oekraïense kinderen die hier al wat langer zijn op een gegeven moment naar het regulier onderwijs moeten. Wat we nu zien - daar begon ik mijn verhaal mee - is dat alles is begonnen vanuit crisis, laten we zo snel mogelijk het dak en bedden regelen, en dat we nu bij alle randvoorwaarden eromheen zien dat daar knelpunten in ontstaan. Wat we hier in de organisatie proberen is om in ieder geval te zorgen dat we alles wat gestructureerder aanpakken en daar wat langer op vooruitkijken van: wat kunnen we ongeveer zien aankomen?

01:11:34

mevrouw Molema (wethouder): We merken wel dat we rondom onderwijs werk te doen hebben om te zorgen dat er voldoende onderwijs beschikbaar is. De problematiek bij huisartsen krijgen we inderdaad terug en dat zij vragen hebben dat ze sowieso al heel vol zitten, dat deze doelgroep er dan nog bovenop komt en dat het lastig is. Dan de Partij voor het Noorden: over De Held 3 ben ik al ingegaan op uw vraag. Dan de ChristenUnie, de heer Rebergen, over er een tandje bijdoen bij inburgering. Daar heb ik al aangegeven dat we daar drie verschillende routes voor hebben. Een Z-route die gericht is op mensen die niet in een volledig inburgeringstraject kunnen, het reguliere inburgeringstraject en een onderwijsroute. We zetten daar echt op in en ik ben heel blij - de wet is gewijzigd - dat we als gemeente daar weer de regie op hebben in plaats van dat het aan statushouders zelf wordt overgelaten. Dat maakt het voor hen ook veel makkelijker om goede trajecten te volgen om zo goed mogelijk mee te kunnen doen. Ik ben toevallig laatst een keer bij de Z-route geweest en daar worden echt ongelooflijk mooie dingen gedaan om mensen te laten participeren in Groningen en zo goed mogelijk de stad, gewoonten en gebruiken te leren kennen, maar ook te werken aan de taalontwikkeling en de ontmoeting van elkaar, want dat is natuurlijk ook heel prettig. De verwachte hoge instroom van Oekraïners zien we inderdaad. Die wordt ook landelijk aangegeven en we zijn aan het nadenken over hoe we daarmee om kunnen gaan en wat eventueel nog mogelijkheden zijn.

01:13:05

mevrouw Molema (wethouder): Waarbij op een gegeven moment je bestaande vastgoed wel een keer vol zit, dus dat maakt het lastig, maar we zijn ons er zeer zeker van bewust dat de kans heel erg aannemelijk is dat we weer een extra aantal mensen moeten gaan huisvesten. De VVD had veel vragen over veiligheid, maar ik heb volgens mij net al aangegeven hoe we daarmee omgaan, dus heel alert zijn op signalen en daar actief op inzetten. Op inburgering proberen we zo snel mogelijk in te zetten bij mensen. Dan de aantallen bij de Spreidingswet: er worden op dit moment vanuit de regio al gesprekken gevoerd over de consequenties van de Spreidingswet. Wat je ziet is dat daar met name de langere afspraken inzitten. Wat wij in de gemeente Groningen doen is veel kortdurende- of tijdelijke opvang. De vraag is hoe die straks gaat meetellen in de komende tijd. Die zit nu nog niet in normen, maar die gesprekken worden gevoerd vanuit de regio en op het moment dat daar uitkomst van is, ga ik ervan uit dat u daarover wordt geïnformeerd. Even kijken, volgens mij heb ik dan alles gehad binnen de tijd.

01:14:20

Voorzitter: Krap aan, maar binnen de tijd inderdaad. Ik kijk even rond in de raad of er nog

vragen zijn die onbeantwoord zijn gebleven? Allereerst de onbeantwoorde vragen en ik zie er twee. De heer Koks, SP.

01:14:31

de heer Koks (SP): U heeft wat gezegd over die Z-trajecten voor statushouders, maar onze vraag was: bent u tevreden over de deelname van de aantallen statushouders die deelnemen aan dat soort projecten om zich op de hoogte te stellen van de Nederlandse taal? Bent u daar tevreden over?

01:14:50

Voorzitter: Wethouder Molema.

01:14:54

mevrouw Molema (wethouder): Dat vind ik een hele lastige vraag, want er is net een nieuwe Wet inburgering, dus het is allemaal nieuw dat we het zelf aan het opzetten zijn. Wat we zien is dat met de Z-route volgens mij nog maar - ik kijk ook even naast mij - een klein aantal mensen daaraan deelneemt. Qua inburgering wordt dat wat meer. Zal ik u er later over informeren hoe dat loopt met de nieuwe Wet inburgering? Welke aantallen er deelnemen en of we dan inderdaad iedereen die statushouder hier is en valt onder de nieuwe inburgering, in het goede traject hebben zitten? Vindt u dat goed?

01:15:26

de heer Koks (SP): Ja, en als u dan ook de deelname aan dagbesteding of zo, bijvoorbeeld, daarin meeneemt, dan hebben we dat ook.

01:15:33

Voorzitter: Dank u wel, de heer Koks. Het laatste woord vanuit de raad op dit onderdeel is voor de heer Ram, PVV.

01:15:40

de heer Ram (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee vragen. Een over die ik al gesteld had en nog een andere. De eerste die ik heb is: ik heb gevraagd aan het college hoe ze kijken naar het sluiten van Ter Apel en het kijken naar een andere opvanglocatie in Nederland? De tweede vraag die ik heb: het college zegt zelf in haar begroting 2023 dat de opvang de grenzen van het draagvlak raken in onze samenleving. Het college geeft aan dat ze dat ziet. Wat ons betreft is dat draagvlak allang weg. Hoe kijkt het college er tegenaan nu het college bereid is om nog meer vluchtelingen op te nemen?

01:16:27

Voorzitter: Een korte reactie vanuit het college op deze laatste twee vragen.

01:16:31

mevrouw Molema (wethouder): Dank u wel. Over de sluiting van Ter Apel gaan wij niet. Daar gaat de gemeente Westerwolde over. Die heeft daar bestuursafspraken over met het Rijk. Daar ga ik geen uitspraak over doen. De grenzen van het draagvlak van de samenleving: het is zo dat je ziet dat het heel zorgvuldig moet gebeuren op het moment dat je asielzoekers, vluchtelingen en statushouders opvangt. Wat ik heel duidelijk aangeef is dat wij proberen van onze tijdelijke oplossingen over te gaan naar structurele oplossingen. Aan de andere kant hebben wij steeds hogere taakstellingen. Als je kijkt naar de statushouders, dan neemt ieder half jaar de taakstelling toe en is dat onze verplichting die wij krijgen opgelegd vanuit

het Rijk. Hetzelfde geldt voor verplichtingen aan de regio voor de opvang van Oekraïners en de verplichting die wij hebben voor in ieder geval het bieden van opvangplekken. Wat wij proberen te doen is binnen Groningen zorgen dat het draagvlak blijft, zoeken naar goede structurele oplossingen en dat op een zorgvuldige manier doen. Dat is het antwoord wat u daarop van mij krijgt.

01:17:39

Voorzitter: Dank u wel. Voordat we overgaan tot de afronding van dit deel, ik ben me ervan bewust dat het krap is geweest vandaag in deze sessie, dus ik heb geprobeerd iedereen, in ieder geval van u, het woord te laten doen en daardoor heb ik niet alle interrupties kunnen toestaan. Ik had het wel gezien, maar de tijd laat ons geen keus. We kunnen over tot de afronding. Het is een collegebrief, dus het behoeft geen besluitvorming in de raad, maar het staat u uiteraard vrij om er een motie vreemd over in te dienen. Zijn er partijen onder u die dat overwegen? Kunt u kort toelichten waarover?

01:18:12

de heer Ram (PVV): Het zijn meerdere moties, maar in eerste instantie toch over Ter Apel en ook over het draagvlak. Ik heb het over twee moties.

01:18:23

Voorzitter: Dank u wel. De strekking van de moties is in die zin helder. Het staat alle partijen op dat moment uiteraard vrij daar een wegging over te doen. Andere partijen? Ik meende daar ook nog een beweging te zien. Dan geven we deze mee. Voor zover het besloten gedeelte wil ik iedereen verzoeken, behalve uiteraard raadsleden en het college zelf, om de zaal te verlaten, want dan kunnen we verder met het besloten gedeelte.